

Η πρόσφατη έκθεση του ΔΝΤ για την Ελλάδα, είναι και η πρώτη, που εγκαινιάζει το νέο καθεστώς των σχέσεων μας με το Ταμείο, αυτό δηλαδή της προγραμματικής παρακολούθησης. Η ανάγνωσή του, ωστόσο, πείθει, ότι δεν είναι διακριτή ουδεμία διαφορά ανάμεσα στο πριν και το τώρα, καθώς το Ταμείο εξακολουθεί να διατυπώνει, χωρίς δισταγμό, τις απαιτήσεις του προς την Ελλάδα, να εμμένει στις απόψεις του, σχετικά με την ανάγκη σκληρής αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών μας προβλημάτων, να αξιολογεί το βαθμό συμμόρφωσής μας προς τας υποδείξεις, αλλά και να παραμένει, γενικώς, στις απαισιόδοξες προβλέψεις του, σχετικά με την πορεία της ελληνικής οικονομίας.

Η ελληνική Κυβέρνηση εμφανίζεται δυσареστημένη, σχεδόν οργισμένη για τις, δυστυχώς, ρεαλιστικές διαπιστώσεις και ενοράσεις του ΔΝΤ, για την οικονομία μας. Η διένεξη μεταξύ τους, αφορά κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά, στη διαφορά ανάμεσα στο χαμηλότερο ποσοστό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, για το 2019, που για το ΔΝΤ προβλέπεται σε 1,8 και στο κατά τι υψηλότερο της ελληνικής Κυβέρνησης, που υποστηρίζεται στο 2,3. Δυστυχώς, όμως, είτε η πρόβλεψη του ΔΝΤ αποδειχθεί ορθότερη (τη θεωρώ πιθανότερη καθώς η ανάπτυξη για το πρώτο τρίμηνο ήταν μόνο 1,3) είτε αυτή της ελληνικής Κυβέρνησης, η πραγματικότητα για το μέλλον της Ελλάδας παραμένει εξίσου ζοφερή. Όπως χρειάστηκε να τονίσω πολλές φορές, στα 10 αυτά μαύρα χρόνια, με τέτοιους αναμικούς αναπτυξιακούς ρυθμούς, δεν είναι σοβαρό να γίνεται λόγος για ανάπτυξη. Και τούτο διότι πρόκειται για οικονομία που μέχρι χθες κατέγραφε αρνητικούς ρυθμούς, στο ΑΕΠ της, και που για να ορθοποδήσει χρειάζεται, για δεκαετία τουλάχιστον, ανάπτυξη, πάνω από 4.5%. Θα πρέπει, εξάλλου, να αναγνωρίσουμε ότι το ΔΝΤ εμφανίζεται σταθερό στις αρχικές του προβλέψεις για την ελληνική οικονομία. Αυτές, μέχρι το 2060, της δίνουν μέσο ρυθμό ανάπτυξης, γύρω στο 1%, που σημαίνει ότι δεν δικαιολογούνται ενθουσιασμοί αν, περιπτώσιακά, αυτή αγγίζει ή και υπερβαίνει το 2%, καθώς οι υποχρεώσεις μας, στο χρονικό αυτό διάστημα, εμφανίζουν εναλλαγές σε καλά και χειρότερα χρόνια.

Οπωσδήποτε, θεωρώ εκπληκτική την, θα έλεγα, υπερφίαλη αισιοδοξία των κυβερνώντων, ασφαλώς όχι αποκλειστικά των νυν, μια και πρόκειται για σταθερό φαινόμενο της τελευταίας δεκαετίας. Ενώ την εμμονή τους, πέρα από κάθε λογική και κυρίως εναντίον των βασικών αρχών της οικονομίας, ότι δήθεν είναι δυνατή η ανάπτυξη με σχεδόν αρνητική πορεία όλων των βασικών αναπτυξιακών δεικτών, και με εξαγωγές που μόνιμα υπερκαλύπτονται από τις εισαγωγές. Δυστυχώς είναι αδύνατη η ανάπτυξη, κάτω από τέτοιες συνθήκες, και φοβούμαι ότι η κατάσταση θα επιδεινωθεί εξαιτίας των μαζικών απολύσεων, στις οποίες άρχισε να επιδίδεται η νέα μας Κυβέρνηση. Περιττό, ασφαλώς, να

υπογραμμιστεί το πόσο απαράδεκτες είναι αυτές οι μαζικές απολύσεις, που υλοποιούνται στον τόπο μας, σε περίοδο κρίσης, υψηλής ανεργίας και ακραίας φτώχειας. Να διαπιστώσω, ακόμη ότι διαφαίνεται στον ορίζοντα, δειλή προς το παρόν, αλλά σαφής, όπως φοβούμαι, έναρξη κατεδάφισης του κοινωνικού Κράτους, αρχίζοντας με την εισαγωγή του συστήματος ιδιωτικοποίησης των συντάξεων. Προσπαθώ να μην αποδώσω αυτές τις εξαγγελίες στην υπερβάλλουσα προσκόλληση των αρμοδίων σε ακραίες ιδεολογίες νεοφιλελευθερισμού, οι οποίες βασίζονται στην εσφαλμένη, αλλά ευρέως διαδεδομένη υπόθεση ενός δήθεν υπερμεγέθους κράτους, στη χώρα μας. Παρότι η υπόθεση αυτή ουδόλως ανταποκρίνεται στον μεσαίου μεγέθους ελληνικό δημόσιο τομέα. Αλλά, και ούτε θα ήθελα καταρχήν να αποδεχθώ ότι οι μαζικές αυτές απολύσεις έχουν κάποια σχέση με προσλήψεις, στο παρελθόν, που έγιναν με κομματικά κριτήρια. Και τούτο, γιατί θα ήταν, καθόλα απορριπτέα αυτή η περίπτωση, ενόψει της τραγικής κατάστασης της ελληνικής οικονομίας. Πώς να τολμήσει κανείς, στα πλαίσια της δεινά δοκιμαζόμενης οικονομίας μας, να προβεί σε τέτοιας μορφής ποταπές διακρίσεις μεταξύ των κατακαημένων ατόμων, που απολύονται, και που θα όφειλαν αδιακρίτως να εκλαμβάνονται από τους εκάστοτε αρμόδιους, μόνο και αποκλειστικά ως αναξιοπαθόντες Έλληνες. Περισσότερο να προσθέσω ότι, αν συνεχιστούν οι μαζικές αυτές απολύσεις, θα ενταθεί το κύμα των νέων που εγκαταλείπουν την Ελλάδα, παραχωρώντας, έτσι, τη θέση τους σε παράνομους μετανάστες, και επιταχύνοντας την σίγουρη μετάλλαξη του ελληνικού πληθυσμού.

Το ΔΝΤ, ακόμη, επιχειρεί να προσγειώσει τους πολιτικούς μας, αναφορικά με τις αστήρικτες αναπτυξιακές προσμονές τους, παραπέμποντας άμεσα ή έμμεσα στον δημογραφικό αποδρακτισμό της Ελλάδας, στη γήρανση του πληθυσμού της που είναι η κρισιμότερη της Ευρώπης, στην αραιώση της μεσαίας τάξης, στην ασθενή παγκόσμια ανάπτυξη, που απειλείται ακόμη περισσότερο εξαιτίας της τάσης γενίκευσης των αρνητικών επιτοκίων και της υποχώρησης της παγκοσμιοποίησης. Το ΔΝΤ φαίνεται, έτσι, να έχει αμφιβολίες, ακόμη και για την επίτευξη του δυσδιάκριτου 1% της ανάπτυξης. Η γενίκευση, σε παγκόσμια βάση, των αρνητικών επιτοκίων είχε, φυσικά, θετικά αποτελέσματα, σχετικά με τη δυνατότητα δανεισμού της χώρας μας με πολύ χαμηλό κόστος (που οφείλεται σε εξελίξεις της παγκόσμιας οικονομίας και όχι σε μαγικές ικανότητες της νέας Κυβέρνησης). Ωστόσο, το φαινόμενο έχει και την απειλητική του πλευρά, δηλαδή μια νέα μεγάλη οικονομική κρίση που, πιθανότατα, προαναγγέλλεται μέσω των αρνητικών επιτοκίων.

Το ΔΝΤ αμφιταλαντεύεται, για ακόμη μια φορά, για το αν το ελληνικό χρέος είναι ή όχι βιώσιμο καθώς, στο παρελθόν, αναλόγως με την τάση που εκάστοτε απαιτούσε η παραμονή του στο ελληνικό πρόγραμμα, το χαρακτήριζε άλλοτε μη βιώσιμο, και άλλοτε βιώσιμο. Στην τελευταία του έκθεση, το Ταμείο χαρακτηρίζει το χρέος «μεσοπρόθεσμα βιώσιμο», χωρίς όμως να συγκεκριμενοποιεί το χρόνο που περιλαμβάνεται στο «μεσοπρόθεσμα», αλλά και προσθέτοντας ταυτόχρονα σωρεία ανησυχιών για την υλοποίησή του. Για το 2028 το ΔΝΤ προβλέπει ότι το χρέος, ως ποσοστό στο ΑΕΠ, από 185% το 2018, θα πέσει στο 145%, που

και πάλι θα εξακολουθήσει να μην είναι βιώσιμο, καθώς το διεθνές σχετικό όριο είναι γύρω στο 120% (ποσοστό δηλαδή που είχαμε πριν την είσοδό μας στο ΔΝΤ). Ωστόσο, έστω και αυτή η μείωση του ποσοστού, που προβλέπεται από το ΔΝΤ για το 2028, βασίζεται πρώτον στη διατήρηση υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων (που περιορίζουν την ανάπτυξη, ενώ παράλληλα βαθαινουν τη φτωχοποίηση του λαού) και δεύτερον σε ρυθμό ανάπτυξης, υποτονικό πάντοτε, αλλά πάνω από τη μονάδα.

Ας υπενθυμίσω ότι ο χαρακτηρισμός ενός χρέους, που έχει υπερβεί το 120% στο ΑΕΠ, ως βιώσιμου ή μη βιώσιμου, αποτελεί τελικώς συνάρτηση του μεγέθους των θυσιών, που αποφασίζονται, σε όρους ανάπτυξης, σε όρους περιορισμού των κοινωνικών παροχών, σε ποσοστό ανεργίας και βέβαια σε όρους βιοτικού επιπέδου. Ειδικότερα, στη χώρα μας, οι δημόσιες επενδύσεις και το κοινωνικό Κράτος ελαχιστοποιούνται, σταδιακά, προκειμένου να επιτυγχάνονται τα θηριώδη πρωτογενή πλεονάσματα.

Αλλά, και στο σημείο αυτό η ελληνική Κυβέρνηση δεν συμμερίζεται τις δυσμενείς διαπιστώσεις του ΔΝΤ, για την πορεία της βιωσιμότητας του χρέους, και αισιοδοξεί!

Ασφαλώς δεν δικαιολογεί εντυπωσιασμό το γεγονός ότι η όποια πρόοδος, που αναγνωρίζεται από το ΔΝΤ, ανήκει αποκλειστικά στο χώρο της νομισματικής εξυγίανσης, χωρίς ουδόλως να ενδιαφέρεται για τις κοινωνικές της συνέπειες. Αντιθέτως, το ΔΝΤ επιμένει στην άποψη της ανάγκης, περαιτέρω, μείωσης των συντάξεων, αλλά και της μείωσης του αφορολόγητου. Την ίδια ανάλητη πολιτική εισηγείται το ΔΝΤ και για τα κόκκινα δάνεια, παρεμβαίνοντας εμμέσως στην ελληνική Δικαιοσύνη και αποθαρρύνοντάς την για τυχόν αποφάσεις, που θα ωφελούσαν τους οφειλότες. Η ελληνική αγορά εργασίας, παρότι έχει προ πολλού μεταλλαχθεί σε άγρια ζούγκλα, εξακολουθεί να περιλαμβάνεται στις, κατά το ΔΝΤ, απολύτως αναγκαίες μεταρρυθμίσεις.

Η ανάγκη εξυγίανσης των τραπεζών, για πολλοστή φορά, συγκεντρώνει τις ανησυχίες του ΔΝΤ, προετοιμάζοντας πιθανώς μια ακόμη κεφαλαιοποίηση, σε βάρος του εισοδήματος των Ελλήνων πολιτών.

Έχω υποστηρίξει άπειρες φορές το αυτονόητο. Ότι, δηλαδή, κάτω από αυτές τις αντίξοες συνθήκες η Ελλάδα δεν έχει μέλλον. Ίσως, όμως, πρόσφατα, να διαφαίνεται μια κάποια χαραμάδα ελπίδας, με την οποία θα ασχοληθώ σε επόμενο άρθρο, και η οποία προαναγγέλλεται στο τελευταίο μου σύγγραμμα «Το τέλος της οικονομικής, κυριαρχίας της Δύσης και η εισβολή της Ανατολής». Πρόκειται για την κάθοδο των Κινέζων, στην

Ελλάδα, που θα μπορούσε να είναι μια κάποια λύση στο ελληνικό αδιέξοδο. Θα μπορούσε πράγματι.... Όμως, αποτελεί δυστυχώς αναντίρρητο γεγονός, το ότι η Ελλάδα ακολουθεί την πρακτική της μη αξιοποίησης των ευκαιριών, που κατά καιρούς παρουσιάζονται. Έτσι, η χώρα μας, χωρίς παρέκκλιση του κανόνα, που προφανώς έθεσε στον εαυτό της, αρνήθηκε να αξιοποιήσει όσες εξαιρετικές ευκαιρίες εμφανίστηκαν στο παρελθόν. Συγκεκριμένα, πρόσφατα, οι αρμόδιοι δεν έβγαλαν άχνα, ως απάντηση, στις αλληπάλληλες επίσημες δηλώσεις του ΔΝΤ και της Κομισιόν, ότι «προτίμησαν να σώσουν τις τράπεζες, εξαθλιώνοντας τους Έλληνες-εταίρους τους», παρότι το θέμα αποτέλεσε έναυσμα πολλών συζητήσεων, αλλά και προβληματισμού στο εξωτερικό. Ωσάν, εμάς να μη μας αφορούσε! Ακόμη, οι δικοί μας ιθύνοντες, «κατάπιαν» χωρίς την ελάχιστη αντίδραση, την περιφρονητική δήλωση των Γερμανών «ότι δεν προτίθενται να καταβάλουν τα χρέη για τις ναζιστικές κτηνωδίες τους στην Ελλάδα». Αλλά, και εντελώς, πρόσφατα, η νέα μας Κυβέρνηση, αγνόησε επιδεικτικά την πολύτιμη βοήθεια του Γάλλου προέδρου Emmanuel Macron, που έθεσε βέτο για την εισδοχή των Σκοπίων στην ΕΕ (ανεξαρτήτως των λόγων για τους οποίους το έπραξε) και αντί να την αξιοποιήσει, έσπευσε να..... προσφέρει την αμέριστη συμπαράστασή της στον κ. Ζάεφ, προκειμένου να ολοκληρωθεί η προδοτική συμφωνία των Πρεσπών.

Αναφορικά, τώρα, με την τελευταία θαυμάσια ευκαιρία (αν βέβαια αξιοποιηθεί σωστά), που μας προσφέρουν οι Κινέζοι, αδυνατώ προς το παρόν να ερμηνεύσω τι ακριβώς συμβαίνει, και δεν μας έζωσαν έντονες πιέσεις και αντιδράσεις, στις οποίες, φυσικά και κατά τα ειωθότα, θα είχαμε υποκύψει. Το μόνο που μπορώ να σκεφτώ είναι ότι ίσως ο πλανητάρχης να είναι τώρα πολύ απασχολημένος με το πρόβλημα της αποπομπής του, οπότε, όταν αυτό διευθετηθεί, θα ισοπεδωθεί και πάλι η Ελλάδα, και θα εξαφανιστούν, ωσάν ουδέποτε να υπήρξαν, οι ευνοϊκές προοπτικές, που μας προσφέρουν οι Κινέζοι. Ας ευχόμαστε, για μια φορά επιτέλους, να προβάλουμε συμπεριφορά με γνώμονα την εθνική μας αξιοπρέπεια.

Της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη SLpress